

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTĂ BISERICĂȘCĂ - CULTURALĂ

ORGANUL OFICIAL AL EPĂRHIIEI ORTODOXE ROMÂNE A ARADULUI

Cuvânt

rostit la încheierea anului școlar 1934/35
elevilor normalişti din Timișoara.

Suntem din nou la sfârșitul unui an școlar, — trecut ca un vis. Și așa parcă se verifică paradoxul, că anii și deceniile trec cași clipele, doar zilele și orele, fiind ocupate, par ceva.

Clipe sunt și anii vieții omenești, și totuși în decursul unui an câte obligații nu i se impun omului. Nimic nu o simte aceasta cași un elev.

La sfârșitul unui an de muncă școlară simțim o ușurare în eliberarea de obligațiile zilei ale orei, — ca o recompensă pentru ostenelile depuse.

Recompensa aceasta stă firește în raport direct cu străduințele cu eforturile și realizările atinse, căci numai atunci, când omul își îndeplinește conștiințios și integral îndatoririle, are bucurie adevărată și justificată mândrie de sine.

„Intru sudoarea feții tale îți vei câștiga pâinea cea de toate zilele”, este nu numai marea poruncă dată omului, ci și inexorabila lege din care nu poate eși.

Fericit cel ce poate munci cu tragere de inimă, cu dragoste, cu perseverență. Acela nu se va plânge nici când, nici de plictiseală, nici de lipsuri sau mizerie. Munca umple viața celui harnic și nu-i dă răgaz să potihnească, să rătăcească. Așa nobilitează munca. În acest înțeles spune cu drept Förster — marele cunoscător de oameni, — că munca este o rugăciune, o binecuvântare.

Cel ce muncește bine merită apoi cu drept răsplătit.

Cât de fericit a fost sluga cel dintâi și al doilea cari prin hărnicie au împlinit talanții, când au fost răsplătiți de Stăpânul pentru vrednicile lor, după cum ne arată parabola biblică, cunoscută.

Ce fericiți acela dintre noi, și în special voi dragi școlari, cari se pot asemăna cu aceștia, acum, când se cere socoteală de talanții, de darurile primite și de chivernisirea lor. Când vi se cere socoteală de

munca depusă în decursul acestui an de școală. Iar pentru un elev contează mult un an de școală.

Soliditatea unui edificiu depinde în primul rând de țărta temeliei.

Un an de școală este timp prețios, în care un elev pune temelie vieții sale, fericirii sale, — iar aceasta nu se poate face fără muncă serioasă.

Pe un teren solid se poate clădi ușor. Dar pe teren nisipos, supus intemperțiilor naturii se cer temelii puternice.

Viața, departe de a da omului comoditate, este pentru începător ca un vast teren plin de nesiguranță. Ea este precipitată plină de frământări. Ca să poți înfrunta valurile ei, ca să poți răzbi, trebuie să fii bine pregătit, nu numai cu multe și temeinice cunoștințe, ci mai ales cu stăruință în bine, cu răbdare, dragoste de muncă și voință tare pentru ducerea la bun sfârșit al lucrului început, — încă de aici din școală.

De aceea s'a așteptat și se așteaptă cu drept — și se va pretinde pe zi ce merge tot mai mult — împlinirea conștiințioasă a obligațiilor voastre, căci voi vă pregătiți aici pentru viață, iar cine nu poate răspunde în școală unor îndatoriri atât de minime, având la îndemână și drept sprijin, îndrumările, sfatul și ajutorul profesorilor, cum va putea satisface marilor obligații, ce se vor lvi tumultos, și se vor impune în viață, unde — afară de ajutorul lui Dumnezeu — nu va avea alt sprijin, decât propriile lui puteri.

Și să știți, că viața nu iartă, ci pedepsește pe cei leneși sau incapabili eliminându-i din sânul ei sau strivindu-i.

Puterile omenești sunt relative reduse. Omul cu minte își dă seama de aceasta, își dă seama de scăderile inerente firii sale, de insuficiența sa și cere ajutor ceresc.

Pe acest ajutor cerut și primit de sus sau sprijinit și se sprijină străduințele și rezultatele obținute de elevii unei școli. De aceea, acum la sfârșitul acestui an de muncă să plecăm smeriți suielele noastre în fața Divinității plini de grațitudine pentru ajutorul primit.

Să nu pregetați a cere acest ajutor căci „tot darul desăvârșit de sus vine“.

Iar fără darul împăcării de conștiință, fără seninătatea gândurilor, fără curățenia sufletească, cari toate se coboară în inimi de sus, la ce ne-ar folosi cunoștințe, civilizație, erudiție?

Tocmai aceasta curățenie sufletească, pe care trebuie să o duceți din aceasta școală vă obligă să dați expresie sentimentelor voastre de recunoștință față de bunii voștri părinți sufletești, cari sunt profesorii voștri, a căror muncă depusă pentru luminarea și îndreptarea voastră o veți putea prețui în toată amploarea ei, de abia atunci, când înșivă veți fi învățătorii.

Recompensele sau pedepsele primite în formă de note, laude sau înfruntări sunt rodul muncii sau consecința întrelăsării. Ele pot fi și sunt pentru unii puternic stimuli, iar pentru alții advertisementul că viața fără muncă are valoare.

Ele au un scop moral acela de a stimula și trezi din nepăsare.

La încheierea acestui an școlar nu pot întrelăsa să nu vă atrag atenția asupra faptului, că sunteți elevi. Prin purtarea voastră bună veți aduce cinste nu numai vouă ci și școlii. Eventualele pottholiri ale elevilor aduc în schimb nume rău și defăimare școlii. Nu uitați că în primul rând se aplică sancțiunile celor ce se fac vinovați, — de ceace rog pe bunul Dumnezeu, să păzească pașii vieții voastre.

La despărțire nutresc speranța, că vă veți purta așa că la începutul anului școlar ce vine să vă apropiați de poarta școlii unul fleștecare, cași copilul bun, care după o călătorie se grăbește în brațele mamei sale, fericit, că-i poate aduce o veste despre o faptă bună.

Fiiți siguri că și mama voastră bună Școala, așteaptă cu brațele deschise, și cu aceleași sentimente de dragoste pe toți elevii buni, voi toți doriți a rămânea buni.

Speranța aceasta bună să devină o realitate. Deci cu ajutorul bunului Dumnezeu la revedere. Amin.

Timișoara, la 22 VI 935.

Pr. Melentie Șora
profesor.

„Călăuza Catihetului ortodox român“.

Slavă Domnului, că cu ajutorul preainalt al Lui, scopul cel bun și mare s'a realizat. *Călăuza catihetului*, partea II-a, sau lecțiunile practice, pentru clasele școlii primare: II--IV, plus lecțiuni din clasa V, ale căror subiecte își au obârșia în faptele Apostolilor, a apărut în Tipografia noastră diecezană.

Iar sub aprobarea Sfântului Sinod No. 664/1935 urmează: retipărirea *Călăuzei*, partea I, pentru clasa I, rectificată și emendată, conform observațiilor sub care s'a aprobat; iar

ca manuale noi sunt: manualele claselor primare: II - VII, în total 7 manuale, scrise de subsemnatul, cari tot cu aprobarea Sf. Sinod, sub Nr. de sus, sunt predate Tipografiei noastre diecezane spre imprimare până la 1 Septembrie a. c.

Astfel se poate zice, că, concomitent, cu *Călăuza Catihetului* apar manualele elevilor ceace constituie un folos netăgăduit pentru învățămant. Pentru că: cine să nu fie convins, că Catihetii numai de acel manual, scria pentru ei, vor avea folos practic, care va avea și manualele elevilor, corespunzătoare pentru ei, scrise cu aceeași materie și aceeași ordine de idei?

Ajuns la acest rezultat, doresc Valorosului Corp al Catihetilor Sfintei noastre Biserici cu lămuririle binefăcătoare asupra metodei de scriere și de predare a lecțiunilor. Aflu necesar a-o face aceasta cu atât mai vârtos, că din partea Sf. Sinod, nu s'a impus o normă în mod autoritar, cum e b. o programa analitică, care trebuie respectată cu rigoare.

Ceace ce am putut experia până acum este, că metodașii au convenit, ca metoda să fie simplificată, dar nu convin asupra normei, după care să se facă simplificarea.

Așa unii susțin, că istorisirea să fie cât se poate de copilărească, sentimentală, bogată în amănunte plăcute copiilor, cum pretinde școala activă

Alții sunt de părere, ca povestirea să se facă strict după manual, în care se respectează textul biblic, după care urmează 2 fe'uri de explicații.

Ca să dau eu seamă de manualele mele afirm, că metoda mea se deosebește de a metodașilor amintiți, luând între ei o cale medie.

Manualele elevilor, în clasele inferioare b. o, sunt fidele textului biblic și sprijinite pe amănunte din acest text, ceace inspiră vioiciune și interesul elevilor. Prin aceasta am încunjurat tratarea sumară a subiectului, care constituie o exagerare condamnată de metodașii, în opoziție cu teoria școlii active, care cere amănunțire amăsurat psihologiei copiilor, până la saturație, pe care tot așa am încunjurat-o ca primejdioasă învățământului religios, din mai multe puncte de vedere.

Istorisirile din manualele catihetului, deși în fond sunt aceleași din manualul elevilor, dar unde trebuința a cerut, s'au amplificat cu detalii și explicații de națiuni, idei, diferite stări și cunoștințe, conform materiei. Așa face și școala activă și e mai ducător la scop a explica elevilor un lucru necunoscut, în cursul istoriei, decât a amâna până la terminarea istoriei, fără ca elevii să fi înțeles lucrurile, despre cari era vorba

Și în pregătire, de multe ori s'au explicat lucruri noi cari trebuiesc înțelese în cursul istorisirii sau predării

De importanță deosebită aflu, ca să mai amintesc următoarele:

În manualele catihetului la pregătirea apercceptivă, totdeauna am fost cu privire la ideile și cunoștințele, ce le cuprinde treapta a doua sau predarea, răscolind în conștiința elevilor ideile dobândite deja, cari sunt înrudite cu cele următoare, pentru a putea zidi astfel pe ele, ca pe un teren priincios.

Un mare serviciu i-se face catihetului prin aceea, că, la reproducere, în tot locul se indică întrebările relative la momentele importante din predare.

În aprofundare, totdeauna, se face aprecierea morală a faptelor, provocând răspunsul elevilor, prin întrebări indicate.

Asocieri și generalizări, unde se fac apar ca urmare naturală a faptelor petrecute.

Importante, că numărul și titlurile lecțiunilor din manualul catihetului, cu foarte mică excepțiune, coincid cu lecțiunile din manualele elevilor. Sunt lecțiuni, cari în clasele superioare se repetază și în acel caz manualele catihetului indică locul unde se află tratată lecția, la clasa inferioară, pentru a-o afla.

Tot așa fiind, în manualele elevilor, lecțiunile cu materie dogmatică, împrăștiate printre lecții istorice, conform programelor, în manualul catihetului sunt înșirate la finea cărții, iar la locul curent e indicat locul, unde se află.

Toate acestea denotă, că am ținut să aduc manualul catihetului în perfectă armonie cu manualele elevilor, ceea ce cauzează multă ușurință în manuirea lecțiunilor. Preste tot m'am năzuit, pe lângă scopul educativ, să cauzez ușurință și catihetului și elevilor.

Sub stăpânirea acestei impresii, regretatul Cărturar Episcopul, Dr. Gr. Gh. Comșa, în mult prețuita scrisoare de binecuvântare, tipărită în fruntea manualului din chestiune, după ce l-a cercetat, între altele, a bine voit a se exprima așa:

„Imi place mult, că pildele, istorioarele utilizate, în aceste lecții, sunt foarte simple, ușoare și mai ales covârșesc prin calitatea lor intuitivă, mișcându-mă mult și pe mine... De aceea eu te felicit din toată inima, că ai venit cu această lucrare indispensabilă pentru un catihet și cu bucurie îți împărtășesc arhiereshile mele binecuvântări, ca să poți da cartea la tipar“.

Prețul manualului e fixat în 125 Lei și se află la Librăria Diecezană din Arad, cu manualele elevilor, a căror apariție urmează

Timișoara I, în luna Mai, 1935.

Pr. Nicolae Crișmaru

Românii ortodocși din Banat cer reactivarea Episcopiei din Timișoara.

Să se desființeze episcopia greco-catolică, fără credincioși, din Lugoj.

Pr. Gh. Cotoșman.

II.

La primul Congres Național Bisericesc ținut, în Octombrie 1869, la Sibiu, și în Congresele următoare, Românii bănățeni ridică glas pentru reînființarea episcopiei din Timișoara.

Pronia divină a avut grije să pună întotdeauna în fruntea Românilor bănățeni — călători spre Canaanul național — bărbați destoinici, lămoși, naționaliști înfocați și ortodocși convinși, gata de orice jertfe, cari — pătrunși de mesianismul neamului lor — să ducă cu entuziasm înainte flamura Idealului național bisericesc până la realizarea lui integrală.

Unul dintre acești înainte-mergători ai aspirațiilor române-ortodoxe-bănățene a fost fiul țaranului din Satchinez, marele Emanuil Ungureanu. Acesta, împreună cu Ioan Țaran, protopopul Lipovei, convoacă pe ziua de 20 Iunie 1876 o mare adunare populară românească la Timișoara pentru a lua hotărâre cu privire la reînființarea episcopiei. Adunarea „plină de entuziasm pentru cauza sfântă, enunță în unanimitate dorința neamănabilei reînființării a episcopiei gr. or. române din Timișoara“.

Cu cât valul maghiarismului înunda mai cu furie viața orașelor și a satelor bănățene, îndeosebi dela

1867 încoace, cu atât conștiința trează a Românilor ortodocși bănățeni reacționează mai puternic, căutând adăpost sigur la umbra altarelor strămoșești — pângărite de uniții înconștienți și trădători, cu concursul dușmanilor milenari — concretizându-și ultima dorință în reactivarea episcopiei din Timișoara, în care vedeau ei cetatea inexpugnabilă a sufletului lor românesc.

Congresul Național Bisericesc ținând seamă de dorința legitimă a Românilor, în 1900, cu hotărârea Nr. 64 decretează înființarea a 3 episcopii ortodoxe la Timișoara, Oradea-Mare și Cluj, îndrumând Consistorul mitropolitan să porceadă neîntârziat la organizarea acestor episcopii. Consistorul mitropolitan în anul 1902 sub Nr. 250 a elaborat deja planul de organizare și proiectul de buget pentru ca episcopiiile acestea să fie chemate cât mai urgent la viață. Intervenind însă ambițiile deșarte ale episcopilor din Arad și Caransebeș total a rămas numai pe hârtie.

Românii din părțile Timișorilor însă n'au înțeles să cedeze. Congresul Național Bisericesc vrând să încoroneze cu succes străduințele neînfrânte ale Bănățenilor, în anul 1909, cu concludul Nr. 67 decretează din nou reînființarea celor 3 episcopii proiectate, delimitând totodată și granițele fiecărei. Cât privește eparhia Timișoarei, Congresul a hotărât că ea se va constitui:

a) din protopopiatul Timișoara și Comloșul-Mare, dela eparhia Aradului, și din protopopiatele Ciacova, Panclova, Vârșeț și Buziaș dela dieceza Caransebeșului, toate aceste protopopiate cu întreg teritoriul lor de astăzi:

b) din protopopiatele Lipovei și Belințului, cu excepțiunea comunelor bisericești numite mai jos, cari, aflându-se pe teritoriul jud. Caraș-Severin, trec la eparhia Caransebeșului.

Nadășul, care se găsește pe teritoriul jud. Caraș-Severin, trece la dieceza Caransebeșului, iar Vărădia de pe teritoriul Timișului trece la dieceza Timișoarei.

c) din comunele bisericești Biserica-Albă și Nadășul, cari aflându-se pe teritoriul județului Timiș trec dela dieceza Caransebeșului la dieceza Timișoarei.

Din protopopiatele Lipovei trec următoarele comune bisericești la dieceza Caransebeșului:

1. Bacamezu, Bata, Birchis, Bruzule, Bulza, Căpâlnași, Căprioara, Țela, Groși, Lalașinț, Ostrov, Ohaba-Sârbească, Pojoga, Sălciva, Valea-Mare, Virișmort, Zăbalț, dela protopopiatul Lipovei, și

2. Belinț, Bara, Cladova, Cutina, Dobrești, Fădlămac, Lănușnic, Leucussești, Răchita, Rădmănești, Tărgoviște, Remetea-Lungă, Mănăstur, Ohabalungă, Dulău, Dubești, Topla, Pădurani, Coștelul-Mare, Coștelul-Mic, Grina cu filla Părul și Jabar din protopopiatul Belințului, adică în total un număr de 40 de comune bisericești din protopopiatele Lipovei și Belințului, situate pe teritoriul jud. Caraș-Severin, trec la dieceza Caransebeșului.

„Motivele din cari congresul național bisericesc

a decretat înființarea faptică a nouilor episcopi din Timișoara, Cluj, și Oradea-Mare, — cari există și astăzi, — au fost căci toate trei orașele, adică Timișoara, Oradea-Mare și Clujul, în care sunt a se plasa nouii episcopi, în absolută preponderanță sunt ocupate de elemente streine, iar interesul bisericii române aduce cu sine, ca și în aceste orașe să fie întărit elementul românesc și să fie apărată și întărită legea strămoșească a poporului român”.

Iar ce privește fondurile și averile bisericesti Congresul hotărăște ca ele să se împartă între eparhiile vechi și cele noi, în proporție cu numărul credincioșilor din fiecare eparhie. Consistorul mitropolitan și de astădată, a fost îndrumat să pună în aplicare hotărârea celui mai înalt for bisericesc din Transilvania.

(Va urma)

Sedința a II-a.

Ținută la 10 Iunie 1935, începând cu orele 10 din zi.

Președinte: P. C. Sa Părintele Mihai Păcățianu.

Secretar: Dr. Ioan A. Drincu.

10. Se citește sumarul ședinței I și se verifică.

II. Păr. Iosif Goanță raportorul comisiei bisericesti citește raportul special al Secției bisericesti a Consiliului eparhial Nr. 4061/1935 despre decedarea și înmormântarea regretatului Episcop Dr. Grigorie Gh. Comșa și propune în numele Comisiei bisericesti, iar Adunarea Eparhială hotărăște:

I. Adunarea Eparhială ia la cunoștință cu profundă durere trecerea din viață la cele eterne a Prea Sf. Episcop Dr. Grigorie Gh. Comșa, întâmplată la 25 Mai 1935 orele 10 și 15 minute și eternizată în procesul verbal al Adunării eparhiale vecinică amintire a adânc regretatului dispărut, consacrand, prin ridicare, în semn de omagiu un minut de piosă amintire.

II. Hotărăște construirea unui Mausoleu pe teritoriul sf. Mănăstiri H. Bodrog, în care să se așeze osemintele repositurilor episcopi Dr. Grigorie Gh. Comșa și Iosif Goldis și ale egumenilor sf. Mănăstiri, precum și ale urmașilor acestora.

III. Consiliul eparhial este invitat să îngrijească de redactarea și scoaterea unei broșuri, care să cuprindă biografia și activitatea Prea Sf. Episcop Dr. Grigorie Gh. Comșa, spre a fi așezată în bibliotecile parohiale și distribuită între credincioșii Eparhiei, iar raportul special Nr. 4061/1935 al Consiliului eparhial se va tipări ca anexă între actele și debaterile Adunării Eparhiale. (anexa H).

IV. Se ia la cunoștință toate măsurile luate de Consiliul eparhial în legătură cu înmormântarea Prea Sf. Sale și cu inventarierea ave-

ri rămase după Prea Sf. Sa, precum și dispozițiunile referitoare la amănare și convocarea din nou a Adunării eparhiale pe ziua de 9 Iunie a. c.

V. Consiliul eparhial este invitat a stăru în demersurile ce sunt a se lua pentru îndeplinirea scaunului episcopesc devenit vacant, în termenul prevăzut de Lege și Statut.

În continuarea Dl. Dr. Aurel Cosma evocă din nou în cuvinte pline de copleșitoare durere și de o vibrantă emoție figura marelui dispărut, precum și incomensurabila pierdere ce a suferit-o prin moartea sa nu numai îndoliata eparhie a Aradului, ci întreaga Ortodoxie și neamul românesc.

În semn de pietate și reculegere sufletească ședința se suspendă, păstrându-se momentele de tăcere și reculegere datorate marelui defunct în semn de ultim prinos. Cuvântarea dlui. Dr. A. Cosma se va tipări între anexele actelor Adunării eparhiale (Anexa I).

12. După redeschiderea ședinței se prezintă cererile de concediu ale deputaților Dr. Pavel Obădeanu pe ziua de 10 Iunie și Dr. Romul Coțloiu pentru restul sesiunii.

Concediile cerute se acordă.

13. Păr. Sava Tr. Seculin propune ca afară de raportul special cu privire la moartea și ceremonia înmormântării fericitului Episcop Grigoriesă se tipărească între actele Adunării eparhiale și toate cuvântările rostite din acel trist prilej.

Adunarea Eparhială hotărăște a se tipări afară de raportul special și cuvântările a căror text îl va avea la dispoziție, Consiliul eparhial. (Anexa L.)

14 Dl. Dr. Dimitrie Chiroiu în calitate de raportor al Comisiei organizatoare referă asupra raportului general al Consiliului eparhial plenar Nr. 3539/1935 și propune în numele Comisiunii organizatoare, iar Adunarea eparhială hotărăște:

Având în vedere că acest raport este tipărit și distribuit între membrii Adunării se consideră ca citit și în general se ia la cunoștință, având a se tipări între anexele actelor și debaterilor Adunării eparhiale. (Anexa C.)

15. Același raportor cu privire la punctul 2 din raportul general al Consiliului eparhial plenar Nr. 3539/1935 referitor la schimbarea din statul consilierilor eparhiali dela secția administrativ-bisericască a Consiliului eparhial propune, iar Adunarea eparhială hotărăște:

Se ia la cunoștință renunțarea Prea Sf. Sale Episcopului Policarp Morușca din calitatea Sa de consilier onorific în secția administrativ-bisericască, precum și promovarea I. P. C. Sale Dr. Iustin Suciu fost consilier onorific supleant ca consilier onorific ordinar în aceasta Secție. Devenind astfel vacant un loc de consilier onorific supleant în secția administrativ-bisericască a consiliului eparhial, Adunarea eparhială ho-

tărește ca acest loc să se completeze prin alegere în sesiunea actuală.

16. Cu privire la punctul 3 din raportul general al Consiliului eparhial plenar Nr. 3539 | 1935 referitor la mandatele de deputat în Adunarea eparhială și în Congresul bisericesc mitropolitan ale Prea Sf. Sale Policarp Morușca, același raportor propune în numele Comisiunii, iar Adunarea eparhială hotărăște:

Se ia la cunoștință renunțarea P. Sf. Sale Policarp Morușca și se decretează vacant cercul preotesc al X-lea electoral din Șebliș pentru Adunarea eparhială și cercul de deputat preotesc la Congresul mitropolitan III din Gurahonț și se invită Consiliul eparhial a lua demersurile cuvenite pentru îndeplinirea acestor mandate prin noui alegeri.

17. Referitor la punctul 4 din raportul general al Consiliului eparhial plenar Nr. 3539 | 1935 cu privire la îndeplinirea postului de secretar al Consiliului eparhial, comisia organizatoare prin același raportor propune, iar Adunarea eparhială hotărăște:

Adunarea eparhială menține hotărârea luată sub Nr. 24/1934 că adică în conformitate cu Art. 142 din Statutul pentru organizarea Bisericii ort. rom., postul de secretar al Consiliului eparhial să se mențină, bazându-se acest drept pe Lege și Statut și deci acest post nu poate fi destinată nici prin dispoziție bugetară și nici prin vre-un alt act administrativ.

În acest scop Adunarea eparhială invită Consiliul eparhial să facă toate demersurile la Onoratul Guvern pentru respectarea dispozițiilor sus indicate și pentru asigurarea retribuiției corespunzătoare secretarului în bugetul viitor.

În același timp Consiliul eparhial este invitat să se adreseze tuturor eparhiilor din mitropolia noastră spre a lua atitudine solidară în această privință.

18. Tot cu privire la punctul 4 din raportul general al Consiliului eparhial plenar Nr. 3539 | 1935 referitor la numirea făcută în mod provizor a P. C. Sale Sava Tr. Seculin ca referent (șef de serviciu cl. I) la secția economică în baza hotărârii de sub Nr. 36 | 1934, comisiunea organizatoare prin același raportor propune, iar Adunarea eparhială hotărăște:

Avându-se în vedere sporirea continuă a agendelor dela aceasta secție, precum și dispoziția din alineatul ultim al Art. 137 din Statutul pentru organizarea Bisericii, se înființează postul al II-lea de consilier referent la secția economică a Consiliului eparhial, care post se va completa prin alegere în sesiunea actuală.

19. Cu privire la punctul 8 din raportul general al Consiliului eparhial plenar Nr. 3539 | 1935 referitor la chestiunea înființării Episcopiei din Timișoara, același raportor propune în numele comisiunii organizatoare, iar Adunarea eparhială hotărăște:

Adunarea eparhială își însușește în întregime memoriul Consiliului eparhial Nr. 1826/1935 înaintat I. P. Sf. Patriarh Președintele Sf. Sinod. Același memoriu se va înainta și Congresului național bisericesc, menținându-se hotărârile anterioare în privința înființării episcopiei din Timișoara și îndeosebi hotărârea Nr. 21/933 și Nr. 32 din 1934.

20. Punctul I. din raportul general al Consiliului eparhial plenar Nr. 3539 | 1935, privitor la publicarea și repartizarea hotărârilor Adunării eparhiale din 1934,

punctul V referitor la depunerea jurământului oficial al Consilierului supleant în secția culturală Dr. Cornel Radu,

punctul VI în chestia trecerii profesorilor dela Academia teologică la Casa Generală de Pensiuni a Statului.

punctul VII privitor la proprietatea averilor școlilor confessionale.

punctul IX privitor la situația parohiilor și credincioșilor ort. români rămași în Ungaria și

punctul X privitor la esibilele înregistrate la Consiliul eparhial în 1934 și repartizarea și rezolvirea acelor de către Secția, toate aceste puncte cuprinse în același raport general Nr. 3539/1935, la propunerea acelui raportor făcută în numele Comisiei organizatoare.

Adunarea Eparhială le ia la cunoștință

21. Același raportor al Comisiei organizatoare referențiază asupra raportului special al Consiliului eparhial plenar Nr. 7261/1934, privitor la noul text al §§-lor 143-154 158-161 din Statutul organic privitor la mitropolia Ardealului, adaptat la Art. 38 din legea pentru organizarea Bisericii ort. rom., care text nou a fost aprobat prin hotărârea Congresului mitropolitan Nr. 37 din ședința dela 16 Octombrie 1933, și propune, iar

Adunarea eparhială îl ia la cunoștință

22. Același raportor al comisiei organizatoare referențiază asupra raportului special al Consiliului eparhial, Secția adm. bisericească Nr. 4024/1935, prin care se înaintează renunțarea Părintelui Dr. Nicolae Popovici din calitatea de membru și președinte al Consistorului spiritual eparhial, și propune, iar Adunarea eparhială hotărăște:

Renunțarea se ia la cunoștință, îndeplinindu-se locul devenit vacant de membru al Consistorului spiritual eparhial prin promovarea membrului supleant Dr. Simeon Siclovaa ca membru ordinar, iar locul de supleant rămas astfel vacant se va îndeplini prin alegere în sesiunea actuală.

23. Părintele Dr. Teodor Botiș privitor la trecerea profesorilor Academiei teologice la Casa Generală de Pensiuni a Statului observă că aceasta chestiune menționată în punctul VI

din raportul general al Consiliului eparhial plenar 3539/1935 nu este soluționată decât numai principial, deoarece individual profesorii încă nu au fost primiți la acea Casă și în consecință cere ca în interesul cauzei să se facă din nou demersurile cuvenite. Adunarea eparhială hotărăște.

Consiliul eparhial este invitat să intervină la locurile competente pentru soluționarea definitivă și urgentă.

24. Dl. Dr. Dimitrie Chiroiu în calitate de raportor al Comisiei organizatoare face următoarea propunere :

a). Să se facă adresă factorului competent solicitându-se modificarea Art. 155 din Regulamentul pentru alegerea și constituirea organelor reprezentative eparhiale în acel sens, că poate fi ales ca membru în Adunarea eparhială ori care român ortodox, care își are domiciliul pe teritoriul eparhiei și este înscris în lista electorală a vre-unei parohii de pe teritoriul eparhiei respective.

b). Să se ceară ca și celelalte eparhii să-și însușească aceasta hotărâre, solicitând Congresului național bisericesc aceasta modificare.

Dl. Dr. Dimitrie Chiroiu își motivează propunerea cu împrejurarea că menționatul Regulament este provizoriu și dacă la întocmirea Regulamentului definitiv dispoziția menționată din Art. 155 al Regulamentului, conform căreia membru al Adunării eparhiale poate fi ales orice român ortodox, care își are domiciliul și este înscris în vre-o parohie ortodoxă din cuprinsul întregului patriarhat, s'ar modifica în sensul din propunerea sa, în acest caz s'ar elimina o dispoziție care în anumite împrejurări ar putea să dea anză la anumite coliziuni de interese între eparhiile reprezentate și acele în cari se află domiciliul persoanei alese pentru a reprezenta interesele unei eparhii streine precum și coliziuni între respectivii episcopi, deoarece credincioșii supuși sufletește unui Episcop, ar putea ajunge să facă parte din corporațiunile de sub conducerea altui Episcop.

După ce mai iau cuvântul pentru și contra acestei propuneri, deputații : Dr. Aurel Cioban, Dr. Iustin Marșieu, Dr. Vasile Mircu, și Dr. Tiberiu Seviță, se pune la vot, pentru propunere votând 17 deputați, iar contra 14 și astfel înaltul prezidiu anunță ca hotărâre a Adunării eparhiale:

a) Se va face o adresă către factorul competent solicitându-se modificarea Art. 155 din Regulamentul pentru alegerea și constituirea organelor reprezentative eparhiale în acel sens ca să poată fi ales ca membru în Adunarea eparhială ori care român ortodox, care își are

domiciliul pe teritoriul eparhiei și este înscris în lista electorală a vre-unei parohii de pe teritoriul eparhiei respective.

b) Se va cere cași celelalte eparhii să-și însușească aceasta hotărâre, solicitându-se Congresului național bisericesc aceeași modificare.

25. Dl. Dr. Ioan A. Drincu demisionează din postul de consilier onorific ordinar al secției economice a Consiliului eparhial, iar dl. Dr. Iustin Marșieu din postul de consilier onorific ordinar al Secției culturale a Consiliului eparhial.

Adunarea eparhială primește demisiile și hotărăște ca locurile vacante să se întregască prin alegere în sesiunea actuală.

26. Urmând a se proceda la alegerea unui consilier onorific supleant în secția administrativ-bisericească a Consiliului eparhial, a unui consilier onorific ordinar în secția culturală a Consiliului eparhial, a unui al doilea consilier referent în secția economică a Consiliului eparhial, a unui consilier onorific ordinar în secția economică a Consiliului eparhial, precum și a unui membru supleant în Consistorul spiritual eparhial, înaltul prezidiu suspendă ședința pentru 5 minute.

După redeschidere se procedează la votare secretă cu asistența de scrutatori a Părintelui P. Giulescu și Dl. Dr. Chiroiu terminându-se votarea celor 38 de deputați prezenți, se despoale scrutiniul care dă drept rezultat câte 38 voturi pentru Dr. Nicolae Popovici în calitate de consilier onorific supleant în Secția administrativ-bisericească, pentru Dr. Ioan Drincu în calitate de consilier onorific ordinar în secția culturală pentru Sava Tr. Seculin în calitate de al doilea consilier referent în Secția economică, pentru Dr. Iustin Marșieu în calitate de consilier onorific ordinar în secția economică a Consiliului eparhial și pentru Păr. Nicolae Tândrău în calitate de membru supleant în Consistorul spiritual eparhial.

În urma acestui rezultat înaltul prezidiu declară aleși :

pe Dr. Nicolae Popovici consilier onorific supleant în secția adm.-bisericească a Consiliului eparhial,

pe Dr. Ioan Drincu consilier onorific ordinar în secția culturală a Consiliului eparhial,

pe Sava Tr. Seculin al doilea consilier referent în secția economică a Consiliului eparhial,

pe Dr. Iustin Marșieu consilier onorific ordinar în secția economică a Consiliului eparhial și

pe Nicolae Tândrău membru supleant în consistorul spiritual eparhial.

27. Părintele Petru Marșieu în calitate de raportor al Comisiei bisericești raportează asupra raportului general Nr. 3450/1935 al Secției Adm. bis. a Consiliului eparhial și propune, iar

Adunarea eparhială hotărăște :

Raportul general menționat fiind tipărit și distribuit tuturor membrilor Adunării eparhiale, se consideră de citit și în general se primește, intrând ca anexă la actele și desbaterile Adunării Eparhiale (Anexa D).

28. Intrându-se în desbaterea specială a raportului general Nr. 3450/1935 al Consiliului eparhial, secția adm. bis., referitor la cele cuprinse sub XXA. același raportor propune în numele Comisiunii bisericești, iar Adunarea eparhială hotărăște :

Adunarea eparhială ia la cunoștință că în urma stăruințelor Consiliului eparhial și mai ales sub influența binefăcătoare a vizitațiilor canonice săvârșite de regretatul Episcop Dr. Grigorie Gh. Comșa, precum și prin activitatea pastorală intensă a preoțimii, s'a produs o îmbunătățire în privința combaterii indiferențismului religios, care persistă la poporul nostru cu pretențiuni mari la drepturi fără a vol să știe și de datorii : invită Consiliul eparhial să ia măsurile de lipsă ca activitatea preoțimii să se continue prin luminarea cu vreme și fără vreme a poporului asupra indiferențismului religios, care îl îndepărtează de Dumnezeu și îl despoale de darurile dumnezeiești,

29. Cu privire la cele arătate sub B. I. I. din raportul general al Secției adm. bis. a Consiliului eparhial Nr. 3450/1935, referitor la activitatea desfășurată de către secția adm. bis. în rezolvirea actelor oficiale, același raportor propune în numele Comisiei bisericești, iar Adunarea eparhială

le ia la cunoștință.

30. La cele raportate sub B. II. 1-8 din raportul general al secției adm. bis. a Consiliului eparhial Nr. 3450/1935, referitor la executarea hotărârilor Adunării eparhiale din sesiunea trecută Nr. 64/1934, 65/1934, 66/1934, 67/1934, 68/1934, 69/1934, 73/1934, și 76/1934, același raportor propune în numele Comisiei bisericești, iar

Adunarea eparhială ia la cunoștință executarea hotărârilor Adunării eparhiale din sesiunea trecută și invită Consiliul eparhial să continue cu intervențiile convenite pe lângă Onor. Minister al Cultelor ca să se bugeteze și restul parohiilor nou înființate prin colonizări cari în bună parte a lor sunt așezate frontierele țării.

31. Cu privire la cele arătate sub B. III. din raportul general al Consiliului eparhial secția adm. bis. Nr. 3450/1935 referitor la activitatea oficiilor și corporațiilor parohiale, Comisiunea bisericească prin același raportor propune, iar

Adunarea eparhială ia la cunoștință cele raportate cu invitarea ca Consiliul eparhial să stăruie și în viitor ca toți membrii corporațiilor parohiale să se mărturisească și împărtășească, servind cu pildă bună celorlalți enoriași.

32. Cu privire la cele arătate sub IV. din raportul general al Consiliului eparhial secția adm. bis. Nr. 3450/1935 referitor la activitatea oficiilor și corporațiilor protopopești comisia bisericească prin același raportor propune, iar

Adunarea eparhială ia la cunoștință cele raportate, invitând Consiliul eparhial să intervină stăruitor pe lângă Onor. Minister, ca să aplice dispozițiunea Art. 63 din Statul de organizare a Bisericii, alocând în buget salariile necesare îndeplinirii posturilor sistematizate de secretari și copii protopopești.

33. Cu privire la cele arătate sub B. V. din raportul general al Consiliului eparhial secția adm. bis. Nr. 3450/1935 referitor la concubinajul, copiii nelegiuți, lux, mortalitatea copiilor, nașteri reduse, procese matrimoniale și alte scăderi, Comisia propune prin același raportor, iar

Adunarea eparhială ia la cunoștință cele raportate și invită Consiliul eparhial să intervină din nou la înaltul Guvern pentru legiferarea obligativității căsătoriei religioase.

34. Cu privire la cele de sub B. VII din raportul general al Consiliului eparhial secția adm. bis. Nr. 3450/1935 referitor la activitatea pastorală desfășurată în spitale, sanatorii și penitențiar, Comisia prin același raportor propune, iar

Adunarea eparhială ia la cunoștință cele raportate.

35. Cu privire la cele de sub B. VIII din raportul general al Consiliului eparhial secția adm. bis. Nr. 3450/1935, referitor la Academia teologică, comisia prin același raportor propune, iar

Adunarea eparhială ia cu regret cunoștință despre cele raportate asupra greutăților materiale cu cari luptă conducerea Academiei teologice. Invită Consiliul eparhial să intervină stăruitor la Onor. Minister al Instrucțiunii, pentru distribuirea de burse studenților buni dar lipsiți de mijloace materiale. Mai departe invită Consiliul eparhial să ia măsurile convenite pentru îndeplinirea în mod definitiv a postului de spirital, care să fie luat cu salariul în bugetul Ministerului, sau chiar al eparhiei, cu adaosul ca veniturile tasurilor II și III să intre la trebuințele de burse ale studenților buni.

Tot cu privire la aceasta chestiune Păr. Dr. Teodor Botiș arată gravele inconveniente pe cari le cauzează hirotonirea absolvenților de teologie fără educație de internat și propune, iar Adunarea eparhială hotărăște :

în viitor nu vor putea fi hirotoniți nici admisi la examenul de capacitate preoțească acei studenți teologi, cari nu vor putea dovedi că și-au făcut educația teologică în internatele teologice.

36. Păr. Președinte Mihai Păcățian face

apel către reprezentanții municipiilor Arad și Timișoara, precum și către reprezentanții județelor Arad și Timiș-Torontal pentru a sprijini cu burse pe studenții buni ai Academiei noastre teologice.

Di deputat Dr. Ioan Ursu primarul municipiului Arad și di deputat Dr. Nicolae Table secretarul general al municipiului Timișoara arată că municipiile respective au avut și până acum, și vor avea și în viitor toată sollicitudinea pentru Academia teologică.

Părintele președinte Mihai Păcățeanu ia act cu mulțumire de aceste declarații exprimând toată gratitudinea față de conducerea celor două municipii și județe pentru sprijinul dat până în prezent și promis pentru viitor.

37. Cu privire la cele de sub B. IX și X. din raportul general al Consiliului eparhial secția adm. bis. Nr. 3450/1935 referitor la construirea de biserici și capele și reparații de biserici, Comisiunea bisericească prin același raportor propune, iar

Adunarea eparhială ia la cunoștință cele arătate.

38. Cu privire la cele de sub B. XI. din raportul general al Consiliului eparhial secția adm. bis. Nr. 3450/1935 referitor la casele parohiale, Comisiunea prin același raportor propune, iar

Adunarea eparhială ia la cunoștință cele raportate, obligând parohiile ca fondurile pentru cumpărarea sau zidirea de case parohiale să fie sporite și alimentate din veniturile celor câte 10 jughere pământ bisericesc din fiecare parohie dobândite pînă la reforma agrară, cerându-se și dela comunele politice ajutoare bănești în acest scop, și aplicându-se sancțiuni față de corporațiunile parohiale recalcitrante.

39. Cu privire la cele de sub B. XII din raportul general al Consiliului eparhial secția adm. bis. Nr. 3450/1935 referitor la sfințiri de biserici, apoi la cele de sub B. XIII referitor la vizitațiile canonice și B. XIV referitor la improprietăți, Comisia bisericească prin același raportor propune, iar

Adunarea eparhială ia la cunoștință cu vî plăcere cele raportate.

40. Cu privire la cele de sub B. XV din raportul general al Consiliului eparhial secția adm. bis. Nr. 3450/1935 referitor la salariile preoților, comisia bisericească prin același raportor propune, iar

Adunarea eparhială ia la cunoștință cu regret de micșorarea salariilor preoților și de refuzul de lichidare, respectiv ordonare a gradărilor și ajutoarelor familiare recunoscute ca juste și invită Consiliul eparhial să intervină stăruitor la Onor. Ministru ca aceștia să binevolască

a reveni asupra amputărilor de salarii, asigurând preoțimea un minimum de existență demnă și compatibilă cu pregătirile și sublima ei chemare.

41. Cu privire la cele de sub B. XVI din raportul general al Consiliului eparhial secția adm. bis. Nr. 3450/1935 referitor la activitatea Consistorului spiritual eparhial, Comisia prin același raportor propune, iar

Adunarea eparhială ia la cunoștință cele raportate

42. Cu privire la cele de sub B. XVII din raportul general al Consiliului eparhial, secția adm. bis. Nr. 3450/1935 referitor la propunerile speciale ale Consiliului eparhial, Comisia bisericească prin același raportor propune, iar

Adunarea eparhială invită Consiliul eparhial să intervină:

1) pentru respectarea repaosului duminical,
2) pentru a se interzice ori ce țineri de adunări și de ședințe în timpul serviciilor divine în duminică și sărbători,

3) să ceară subvenții dela comunele politice pentru subvenționarea corurilor bisericești, deoarece și comunele politice se folosesc de coruri la serbările cu caracter național-social,

4) ca oamenii săraci să fie scutiți de timbre și cheltuieli cu prilejul încheierii căsătoriilor civile,

5) pentru modificarea Regulamentului disciplinar în sensul de a se introduce o procedură mai simplificată și accelerată, prin care să se poată acționa mai repede și mai cu rezultat,

6) pentru oprirea publicațiilor, cari fac reclame pentru mijloace artificiale, cari pot opri natalitatea,

7) pentru a obliga pe învățători să conducă elevii la biserică, executându-se Legea și

8) să se ceară și să se insiste de către corporațiunile parohiale de a se lua în bugetele comunale câte o cotă pentru trebuințele culturale ale bisericii.

43. Cu privire la cele raportate sub C. din raportul general al Consiliului eparhial secția adm. bis. Nr. 3450/1935 despre datele statistice și anume: I. referitor la Biserică și instituțiile ei, II. referitor la fluctuațiunea clerului, III. referitor la statul personal din centru și din afară, IV. referitor la fluctuațiunea poporului, V. referitor la viața religioasă-morală, VI. referitor la viața familială și VII. referitor la dăruiri (ajutoare), examene de capacitate preoțească, examenul preoțesc de promovare și procesele matrimoniale, Comisia bisericească prin același raportor al său propune, iar

Adunarea eparhială ia la cunoștință cele raportate.

44. Luându se în discuție telegrama Prea Sf. Episcop Nicolae Ivan al Clujului de sub Nr. 3853 referitor la memoriul „F. O. R.”-ului împotriva acordului cu Vaticatul, în privința Statului catolic, prin care se cere ca Onor.

Guvern să nu admită ratificarea acestui acord, Comisia bisericească prin același raportor propune, iar

Adunarea eparhială luând la cunoștință memoriul „F. O. R.”-ului împotriva acordului cu Vaticanul, și-l însușește în întregime văzându-se îndreptățită să roage On. Guvern să țină seamă de mișcarea și îngrijorarea populației ortodoxe din Ardeal și să nu admită ratificarea acestuia.

45. În legătură cu hotărârea precedentă, cu privire la comunicatul prezidenției Consiliului de Miniștri de sub Nr. 119/1934, cu data de 5 Sept. 1934, referitor la chestia fundației numită „Statul Catolic”, Comisia bisericească prin același raportor propune, iar

Adunarea eparhială la la cunoștință răspunsul prezidenției Consiliului de Miniștri de sub Nr. 119/1934, din care se vede, că adresa Consiliului eparhial Nr. 7074/934 împreună cu rezoluția pusă de Dl. Prim-Ministru s'a înaintat Dlui Ministru al Cultelor, și se așteaptă răspunsul Onoratului Minister al Cultelor.

46. Cu privire la adresa Consiliului eparhial Nr. 4090/1935, secția adm. bis., referitor la cererea și proiectul de moțiune al Asociației Clerului „Andrei Șaguna”, Secția Arad, asupra salarizării Clerului, Comisia prin același raportor propune, iar Adunarea eparhială hotărăște:

Adunarea eparhială a Eparhiei Aradului întrunită în sesiune ordinară în zilele de 9 și 10 Iunie 1935 privește și din partea sa cu îngrijorare proiectul de lege pentru salarizarea clerului nostru ortodox român și în consecință roagă pe Domnul Ministru al Cultelor a avea în vedere la întocmirea Legii de salarizare a Clerului ca membrii lui să fie puși pe picior de egalitate cu ceilalți funcționari ai Statului, fiind plătiți conform gradului lor de pregătire și măsurat serviciulul, ce-l prestează zi de zi în favorul Statului român.

Biserica noastră ort. română cu preoții săi a avut partea leului la înființarea Statului român, în forma lui de azi, și atunci când aceasta Biserică cere pe seama preoților săi o salarizare corespunzătoare vrea să rămână și pe mai departe temelul cel mai sigur și cel mai paternic al Statului.

Preoții noștri în general au familii mari, cari trebuiesc susținute și crescute la școale îndepărtate de parohiile lor, în cari ei trebuie să stea permanent la posturile lor și să se dedice exclusiv chemării lor.

Mișcările religioase din timpul recent cu tendințe dubloase nu ținesc numai la sfărâmarea unității noastre religioase, ci amenință și Statul în egală măsură cu Biserica, pregătindu-l o mulțime de comunități religioase cu șefii lor supremi în streinătate, cari pe tema apărării coreligionarilor lor se amestecă tot mai mult în afacerile interne ale Statului nostru, stârnindu-l liniștea și bunul mers.

Organul principal, de care trebuie să se servească atât Biserica cât și Statul în combaterea rătăciților, cari sub masca libertății religioase caută să perturbe liniștea și progresul amânduror instituțiuni, este fără îndoială preoțimea. Dar ca aceasta preoțime să fie liberă de mizeriile existenței și să se poată cultiva și să poată lucra neîntrerupt, trebuie să fie bine salarizată din partea Statului.

Veniturile dela parohii, cari mai înainte ofereau un cvantum de existență destul de satisfăcător, astăzi scad tot mai mult, înmulțindu-se pretențiile de viață ale credincioșilor, cari înțeleg să așeze pe preot pe pianul al doilea, în fața vieții lor mai pretențioase.

Unicul izvor de venit sigur, pe care preoții pot să-și bazeze existența lor, creșterea familiei și cultivarea neîntreruptă a lor, formează dotația dela Stat, și dacă aceasta se reduce la un minimum nesatisfăcător, este evident că s'au slăbit posibilitățile de luptă și de apărare a preoțimei noastre, în defavorul Bisericii și al Statului.

Părintele Dr. Ștefan Cirolanu, Președintele Secției Arad a Asociației Clerului „Andrei Șaguna” mulțumește Adunării eparhiale pentru solicițudinea arătată față de preoți.

47. Părintele Dr. Teodor Botiș în calitatea de raportor al Comisiei culturale referențiază asupra raportului general al Consiliului eparhial secția culturală Nr. 3657/1935 și propune, iar Adunarea eparhială hotărăște:

Raportul prezent fiind tipărit și distribuit membrilor Adunării eparhiale, se la la cunoștință în general și se va tipări între actele și desbaterele Adunării Eparhiale. (Anexa E.)

48. Intrându-se în dezbaterile speciale a raportului general al secției Culturale a Consiliului eparhial Nr. 3657/1935, care a fost întocmit în conformitate cu hotărârea Nr. 53/1934 a Adunării eparhiale, Comisia culturală prin același raportor privitor la punctele 1 și 2 A. din partea I referitoare la numărul organizațiilor religioase și al societăților culturale din eparhie, propune, iar

Adunarea eparhială la la cunoștință cele raportate. Dat fiind însă faptul, că aceste organizații religioase-culturale au luat ființă și dezvoltare în urma stăruințelor deosebite ce le-a depus fericitul Episcop Grigorie, se aduce prinoul de recunoștință memoriei lui binecuvântată prin ceace Adunarea eparhială îndeplinește o ploasă datorie.

49. Cu privire la punctele 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 15, 17, 18, 19 și 20 B, C și D, din parte I a aceluiaș raport general al secției culturale a Consiliului eparhial Nr. 3657/1935, în cari puncte se expune amănunțit și statistic situația și activitatea societăților religioase și culturale din cuprinsul eparhiei, comisiunea culturală prin același raportor pro-

pune, iar Adunarea eparhială hotărăște:

Consiliul eparhial este invitat ca în baza hotărârii Sf. Sinod Nr. 62 din 11 Ianuarie 1933 și în conformitate cu directivele și dispozițiile, cupruse în circularele Nr. 4301/1933 și 5978/1934 se continue cu aplicarea principiului selectiv la înființarea, organizarea și funcționarea acestor organizații religioase culturale. Acele organizații, pe care experiențele de până acum le-a confirmat ca necesare, viabile și indispensabile pentru intensificarea vieții religioase și culturale, să se desvolte cu toate puterile și îngrijirile pastorale ale preoțimii și cu ajutorul moral chiar material al Eparhiei.

Societăți noi să la ființă unde trebuințele religioase, morale, culturale și sociale ale parohiilor le reclamă. Toate să fie susținute și îndrumate pe calea progresului nu numai prin activitatea organelor bisericesti locale, ci și prin un contact viu și direct din partea factorilor culturali din centrul Eparhiei.

50. Cu privire la punctul 13 D. partea I din raportul general al Consiliului eparhial secția culturală Nr. 3657/1935 referitor la Casele culturale Comisiunea culturală prin același raport al său propune, iar Adunarea eparhială hotărăște:

Se la act de pregătire, în conformitate cu hotărârea Nr. 35/1934 a unui program tip pentru activitatea acestor case culturale.

51. Cu privire la punctul 14 D. partea I din raportul general al Consiliului eparhial secția culturală Nr. 3657/1935 referitor la Societatea „Sf. Gheorghe” Comisiunea culturală prin același raportor propune, iar Adunarea eparhială hotărăște:

Consiliul eparhial este invitat să continue a acorda îngrijire deosebită acestei organizații a tineretului nostru, în adăugând în ea și tineretul dela școlile secundare și lărgindu-i activitatea statutară și cu altele trebuiri și manifestații de ordin cultural și social proprii vârstei tineretului. Pentru intensificarea activității acestor societăți să se procedeze la concentrarea lor pe regiuni.

52. Cu privire la punctul 16 D. partea I din raportul general al Consiliului eparhial secția culturală Nr. 3657/1935 referitor la „Oastea Domnului”, comisiunea culturală prin același raportor propune, iar Adunarea eparhială hotărăște:

În considerarea evenimentelor ce s'au petrecut în timpul din urmă în viața și activitatea acestui mișcări religioase, Consiliul eparhial este invitat, ca prin organele sale parohiale, protopopești și centrale să exercite asupra acestei mișcări o îngrijire, îndrumare și supraveghere pastorală statornică și intensivă spre a preveni și împiedeca eventualele tendințe de înstrăinare dela doctrina și disciplina bisericască. Setea de învățătură și lectură religioasă să fie satisfăcută prin o tot mai viu și intensivă activitatea cati-

hetică și culturală a preoțimii noastre, sollicitându-se spre acest scop și colaborarea altor factori de propagandă culturală.

53. Cu privire la punctele 22 și 23 din partea II-a a raportului general al Consiliului eparhial secția culturală Nr. 3657/1935, referitor la chestiuni administrative, Comisiunea culturală prin același raportor propune, iar

Adunarea eparhială le la la cunoștință.

54. Cu privire la punctul 21 E. din partea I a raportului general al Consiliului eparhial secția culturală Nr. 3657/1935, care conține desiderate, Comisiunea culturală prin același raportor propune, iar Adunarea eparhială hotărăște:

Să l-se aprobe secției culturale a Consiliului eparhial și în bugetul anului curent alocațiile bugetare, ce le-a avut în bugetul anului trecut.

55. Același raportor al Comisiei culturale raportează asupra raportului special al Consiliului eparhial, secția culturală Nr. 3894/1935 în chestia înzestrării școlii normale de băieți „Dimitrie Țichindeal” din Arad cu cărțile rituale necesare și propune, iar Adunarea eparhială, apreciind necesitatea de cărți rituale bisericesti pentru inițierea candidaților de învățători în practica rituală, hotărăște:

Ca toate cărțile rituale necesare să se dăruiască școlii normale din partea eparhiei, iar pentru procurarea lor să se deschidă creditul necesar din fondurile eparhiale cu destinație culturală.

56. Același raportor al Comisiei culturale cu privire la raportul special al Consiliului eparhial, secția culturală în chestia sollicitării unui sprijin din partea secției Arad a Frăției Ortodoxe Române, propune, iar Adunarea eparhială hotărăște:

Apreciind importanța deosebită, ce o are Asociația „F. O. R.”-ului în îndrumarea religioasă și morală a obștei ortodoxe, se face un călduros apel către membrii Adunării eparhiale, în special către cel mireni, să se înscrie în cadrele F. O. R.-ului și să-l dea tot concursul pentru a-și putea îndeplini misiunea. În ce privește Adunarea generală a F. O. R.-ului, care ar urma să se țină în Arad, la toamnă, Adunarea eparhială este de părerea ca în situația schimbată în urma morții neașteptate a fericitului Episcop Grigorie, acea Adunare să se amâne până după întregirea scaunului episcopesc sau să se țină în a. c. în alt centru ortodox.

57. Același raportor al Comisiei culturale cu privire la raportul special al Consiliului eparhial secția culturală Nr. 6300/1934 în chestia inspecționării învățământului religios și a activității Asociațiilor religioase-culturale,

propune, iar Adunarea eparhială hotărăște:

Se mențin dispozițiile cuprinse în hotărârea Nr. 6510/1931 și ratificată de hotărârea Adunării eparhiale Nr. 100/1932 cu observarea ca pentru intensificarea atât a învățământului religios cât și a activității societăților religioase și culturale să se prevadă în bugetul anului curent, sumele necesare.

Terminându-se ordinea de zi, înaltul Prezidiu anunță ședința următoare pentru azi orele 16, când se vor pune la ordinea zilei restul rapoartelor Comisiunilor Adunării eparhiale.

Ședința se ridică la orele 13 din zi.

Președinte: *ss. Mihai Păcățian* Secretar: *ss. Dr. Ioan A. Drincu*

Acest proces verbal s'a citit și verificat în ședința Comisiunii de verificare a Adunării eparhiale ținută la 20 Iunie 1935.

ss. Mihai Păcățian *ss. Dr. Ioan A. Drincu*
ss. Dr. I. Ursu *ss. Dr. Gh. Ciuhandu*
ss. Dr. Teodor Botiș *ss. Ioan Georgea*
ss. Dim Muscan *ss. Sava Tr. Seculin*
ss. Dr. Iustin Marșleu *ss. Dr. Nic. Popovici*
ss. Traian Vășeanu *ss. Dr. Emil Veliciu*

Ședința a III-a

ținută la 10 Iunie 1935 începând la orele 16 din zi.

Președinte: Prea C. Sa Părintele Mihai Păcățian.

Secretar: Sava Tr. Seculin.

58 Procesul verbal al ședinței a II-a nefiind terminat, verificarea lui se amână pentru a fi citit și verificat deodată cu acela al ultimei ședințe.

59. Se prezintă următoarele acte intrate:

a) cererea prototereului Gherasim Andru administrator protopopesc în Jugoslavia pentru acordarea unui ajutor din fondurile eparhiale egal cu ajutorul acordat celorlalți protopopi;

b) cererea preotului Alexandru Gligor din Hălmăgel în privința încasării birului parohial și

c) cererea farmacistului Cornel Omescu în chestia chiriei ce plătește pentru localul din casele Eparhiei Arad, str. V. Alexandri Nr. 1.

Toate cererile se predau comisiei petiționare.

60. Cererea de concediu a dlui Dr. Aurel Cosma, prin care solicită concediu pentru restul sesiunii.

Adunarea eparhială îi acordă concediul cerut.

61 Dl. Dr. Teodor Botiș face următoarea propunere: Implinindu se în Mai a. c. 30 ani de când P. C. Sa părintele Dr. Gheorghe Ciuhandu stă neîntrerupt în serviciul eparhiei noastre în calitate de consilier referent în senatul școlar, mai apoi secția culturală a Consiliului nostru eparhial, în considerarea acestui eveniment rar și fericit și având în vedere activitatea prodigioasă și apreciată în cercurile largi a P. C. Sale în cursul celor 4 decenii atât pe terenul administrativ bisericesc, cât și în domeniul literaturii istorice bisericești și a propagandei pentru întărirea și afirmarea conștiinței noastre ortodoxe, propun

ca Venerata Adunare Eparhială să-l exprime P. C. Sale înalta sa recunoștință pentru activitatea sa valoroasă depusă în serviciul Bisericii și a Eparhiei noastre și să-i ureze mulți ani cu sănătate și de muncă asiduă în viața noastră bisericească și culturală.

Adunarea Eparhială primește cu însuflețire propunerea Dlui Dr. Teodor Botiș.

62. Comisia economică prin raportorul Dr. P. Cioban referență asupra raportului general Nr. 3582/1935 al Consiliului eparhial, secția economică, despre gestiunea anului 1934 și propune, iar

Adunarea eparhială hotărăște: raportul fiind tipărit și distribuit membrilor Adunării eparhiale se consideră citit, se ia în general la cunoștință și se va tipări între anexele actelor și debaterilor Adunării eparhiale (Anexa F.)

63. Intrându-se în dezbaterile speciale a aceluiasi raport al Consiliului eparhial, secția economică Nr. 3582/1935, punctul 1, cu privire la numărul actelor nerezolvate, comisia economică constată, iar

Adunarea eparhială ia la cunoștință îmbunătățirea constatată în ce privește reducerea în mod esențial a numărului actelor nerezolvate.

64. Privitor la punctul 2, din raportul Nr. 3582/1935 a Consiliului eparhial secția economică, privind starea fondurilor și fundațiilor eparhiale, comisia economică constată, că valoarea acelor fonduri a scăzut în cursul anului 1934 din următoarele motive:

a) Darea diecezană în cătușele Baltele, Dulcele-Brusturesc și Bunea, fiind neincasabile s'a descris în suma de 1756 Lei. În legătură cu darea diecezană comisia propune, la Adunarea eparhială aprobă descrierea acestor sume.

Având comisia informația că darea diecezană este electată în cele mai multe comune bisericești în mod neproportional cu capacitatea de plată a parohilor, propune, iar Adunarea eparhială aprobă ca Veneratul Consiliu eparhial să facă o nouă repartizare a dării diecezane după capacitatea de plată a fiecărei parohii, iar la parohiile unde sunt restanțe aglomerate an de an și nu e nici o nădejde de a se putea încasa, acelea să se radieze.

b) Cu privire la depunerile diferitelor fonduri și fundațiunii comisia economică propune, iar Adunarea eparhială aprobă descrierea următoarelor sume provenite în urma legii conversiunii și anume:

Depuneri ale 3 fonduri la Banca „Albina” în suma de Lei 1.180.160 s'au redus cu 27.500% în suma de Lei 307.655.

Diferite fonduri și fundațiunii la Banca „Victoria” din Arad, în suma de 8.331.170 Lei, cari s'au redus cu 70% în suma de Lei 5.831.842.

Depunerea fondului de propagandă religioasă dela Banca „Franco-Română” S. A. București Lei 32.007.

Valoarea alor 3.921 acții de proprietate la Banca „Victoria” în valoare nominală à 500 Lei s'au redus la 400 Lei, deci diferența à Lei 100 Lei 392.100.

Totodată se aprobă dispoziția Consiliului eparhial în urma căreia suma ridicată dela Banca „Victoria” de 30% dela 8.331.170 Lei în suma de 2.499.343 Lei s'a depus la „Banca Românească” Suc. Arad.

65. Cu privire la punctul 2 din raportul Consiliului eparhial secția economică Nr. 3582/1935, referitor la banii investiți în realități din partea comunelor bisericesti în anul 1934, comisiunea prin acelaș raport propune, iar

Adunarea eparhială ia la cunoștință investițiile făcute și recomandă ca și pentru viitor capitalul disponibil în numerar al comunelor bisericesti să se investească în realități producătoare de venit.

66. În legătură cu punctul 3 din raportul Consiliului eparhial secția economică Nr. 3582/1935 referitor la fondurile milelor din parohii pentru ajutorarea săracilor, acelaș raport în numele comisiunii economice propune, iar

Adunarea eparhială ia la cunoștință starea fondurilor cu finea anului 1934 în suma de 1.106.754 Lei.

67. În legătură cu punctul 4 din acelaș raport Nr. 3582/1935 al Consiliului eparhial, secția economică, privind cenzurarea bugetelor din parohii, acelaș raport propune în numele comisiunii economice, iar

Adunarea eparhială hotărăște: se ia la cunoștință și se aprobă raportul despre cenzurarea bugetelor parohiale pe anul 1934 și se invită Consiliul eparhial a lua măsurile cele mai severe față de conducătorii oficiilor parohiale și protopopeștii în restanță cu bugetele, deoarece funcționarea parohiilor fără bugete este o ilegalitate și această stare de lucruri trebuie odată pentru totdeauna curmată.

68. Cu privire la punctul 5 din acelaș raport Nr. 3582/1935 al Consiliului eparhial, secția economică, privind cenzurarea socoilor parohiale pe anul 1934, acelaș raport în numele comisiunii economice propune, iar

Adunarea eparhială hotărăște: raportul se ia la cunoștință cu aprobare invitându-se Consiliul

eparhial să ia măsurile și sancțiunile imediate față de conducătorii oficiilor parohiale și protopopeștii, cari sunt în restanță cu prezentarea socoilor. Aceste măsuri și sancțiuni vor consta din amenzi și rețineri din salariu. Nici o excepție nu este admisibilă.

69. Privitor la punctul 6 din raportul Nr. 3582/1935 al Consiliului eparhial, secția economică privind starea fondurilor și fundațiilor bisericesti din parohii, comisiunea economică prin acelaș raport al său propune, iar

Adunarea eparhială hotărăște: se ia la cunoștință raportul despre starea fondurilor și fundațiilor din parohiile eparhiei, din care rezultă, că aceste fonduri și fundațiuni la finea anului 1934 dau suma de 21.310.632 Lei.

70. Cu privire la punctul 7 din acelaș raport Nr. 2582/1935 al Consiliului eparhial secția economică, privind datele statistice despre averile imobile și mobile bisericesti, culturale și fundamentale ale parohiilor, acelaș raport propune în numele comisiunii economice, iar Adunarea eparhială hotărăște:

se ia la cunoștință datele statistice sumare despre averile imobile și mobile bisericesti, culturale și fundamentale ale parohiilor din eparhie, din care rezultă, că la finea anului 1934 parohiile dispun de biserică, case parohiale, edificii de școli confesionale, case pentru alte scopuri, pământuri bisericesti, școlare, culturale și fundamentale, mobilier bisericesc, școlar și fundamental în valoarea totală de Lei 240.469.481.

(Va urma)

INFORMAȚIUNI.

† Dr. Ghiță Crișan. Cu mult regret aflăm trecerea din viața pământească a fostului Ministru Ghiță Crișan. Defunctul ca tânăr a stat multă vreme în Arad, în calitate de avocat și secretar al partidului național. Ghiță Crișan originar din Beiuș, a fost un distins fiu al Bisericii ortodoxe. Era înzestrat cu calități intelectuale foarte frumoase. Încă de tânăr, urcă remarcabile trepte sociale, ajungând Ministru. Moare în etate abia de 47 ani.

A fost înmormântat în orașul său natal Beiuș între regretele unanime ale întreg poporului românesc. Prohodul a fost servit de P. S. S. Arhiepiscopul Andrei Crișanul, asistat de 14 preoți.

S'au rostit mai multe panegirice frumoase, în cari au fost scoase în evidență, meritele frumoase pe terenul național și cultural ale regretului Ghiță Crișan. În defunctul, doamna Cozma, soția protopopului nostru din Ineu, deplânge pe scumpul său frate. Rugăm pe Dumnezeu să așeze sufletul lui Ghiță Crișan în cununa dreptilor, iar familiile profund îndurerate îl adresăm profunde condoleanțe.

Plata dărilor cu bonuri. S'a vestit că ministerul finanțelor ar fi încuviințat plata rămășițelor de impo-

zite datorate până la 1 Aprilie 1934 cu bonuri de impozite. Informațiunea este greșită. Plata impozitelor restante cu bonuri de impozite nu se admite a se face decât potrivit legii, adică în proporție de 85 la sută, iar restul de 15 la sută în numerar și numai pentru impozitele datorate până la 1 Ianuarie 1932, precum și pentru taxele succesoriale ale moștenirilor deschise până la 31 Decembrie 1930.

Când te paște nenorocul. O zguduitoare nenorocire s'a petrecut în familia unor muncitori din comuna Stănceni, județul Mureș. Bătrânul Ujica Vasile de 60 ani, lucrând în întreprinderile forostiere din aceasta comună a fost omorât în deraierea trenului industrial al uzinii. A doua zi, singurul fiu al bătrânului, tânărul Vasile Ujica în timp ce tăia un pom în pădurea satului, supărat de moartea tatălui său, arborele a căzut peste el strivindu-l. Tatăl și fiul au fost înmormântați împreună, iar familia Ujica, două femei și copii au rămas fără nici un sprijin.

În luptă cu câinii și-a ucis fiul. Locuitorul Iris Dumitru din com. Clescu, județul Sălaj, se întorcea seara dela câmp cu fiul său. În marginea satului amândoi au fost atacați de doi câini. Locuitorul Iris Dumitru, voind să și apere copilul de câini, a lovit din greșeală cu ciomagul, pe fiul său în cap. Copilul a rămas mort pe loc.

Tăiați de podul de cale ferată. O nenorocire s'a întâmplat la intrarea în gara Sighișoara. Grozea Ioan, elev în clasa VII la liceul din Blaj, stătea pe scările unui vagon, aplecat mult în afară. El se ținea de elevul Cornel Varga din clasa V. Când trenul a intrat pe podul de peste Târnova, elevul Grozea a fost izbit de parapetul podului și sa prăbușit la pământ. În cădere a tras după el și pe elevul Cornel Varga. Amândoi elevii au rămas morți pe loc.

Cel mai bătrân om din București este în vârstă de 109 ani. De câte ori va fi fost la biserică acest creștin, spre a mulțumi lui Dumnezeu că l-a învrednicit de această viață lungă? Poartă două nume simbolice, *Vasile Toma*.

Numire. Dl. Dr. Tiberiu Blaga a fost numit ca șef medic veterinar al abatorului din Arad Dealul de Săsa a funcționat și până acum în această calitate ca delegat.

Iarăși Război în China. Față de amenințările Japoniei, guvernul chinez a început să golească vechea capitală a Chinei, orașul Peking. După toate semnele, războiul nu mai poate fi ocolit. China s'a pus sub apărarea Ligii Națiunilor, declarând că ea are datoria să-i vină în ajutor.

Cumulul preoților Ministerul cultelor a format și înaintat comitei ministeriale pentru reglementarea chestiunii cu mulțumii, următoarele propuneri privitoare la aplicarea cumulului la clerici.

Nu trebuie socotiți cumularzii cei ce sunt: preot și protoereu; preot și învățător; preot și profesor de religie; preot

și profesor de materii profane; cântăreți și profesori la licee sau la școli de cântăreție; preot sau cântăreț la biserică de stat și funcționar public (aceasta până la o sumă ce urmează să se stabilească); preot și cântăreț la Biserică cu venituri proprii și funcționar administrativ (tot până la o sumă ce va fi stabilită (muftiu și hatip).

Preoții cari sunt și învățători în județele Caliacra și Durostor să aibă salariile întregi dela amândouă funcțiile, potrivit legii speciale din 1924.

Sunt socotiți cumularzii: consilier referent și preot; consilier referent și profesor (în amândouă cazurile, dacă se optează pentru postul de consilier, se vor da la leafa această gra dațiile dela leafa de preot sau de profesor; preot protoereu și învățător; preot, protoereu și profesor.

Pedeapsă meritată. În Iunie 1933, pe când se înapoia în țară din Ungaria, la punctul de frontieră Episcopia Bihorului, fiind invitat să se dea jos din tren spre a se supune revizuirii bagajelor, preotul ungar Ladislau Kajiaba din Tileagd, a început să strige în fața celor prezenți și a tuturor funcționarilor, că în curând vor veni jandarmii unguri din Ungaria, unde se și fac mari pregătiri pentru revizuire. I s'a dresat proces verbal și a fost condamnat la trei luni și 50 mil lei amendă de tribunalul Bihor.

Slatina de Criș. Sărbătoarea sfințelor Florii a fost pentru credincioșii parohiei Slatina de Criș, un prilej de splendidă manifestare religioasă. Harul și bunii creștini ai acestei parohii au asistat cu mic cu mare la sfânta liturghie celebrată de preoții Ioan Tirla și Teodor Rusu, ascultând cu adâncă emoție și evlavie predica rostită de părintele Rusu Teodor.

Tot cu aceasta ocazie s'au sfințit darurile oferite sf. bisericii de familia Domnului Dr. Ioan A. Drincu advocat în Arad și anume.

1. potir, 1. disc cu steluță, una linguriță, o copie, un miruitor cu cuțitaș pentru miruirea credincioșilor, un stihar preoțesc și 7 buc. stihare pentru copii.

Aceasta frumoasă dăruire a costat peste 6000, (șase mii) Lei, pentru care poporeni din Slatina de Criș, aduc vtile lor mulțumiri familiei Dr. Drincu.

Anunț. Augustina Ardelean văduvă de învățător fără pensie, în vârstă, caută post de economă pe lângă un preot ori învățător fără familie.

Angajatorii s-i-se adresa pe următoarea adresă: Văd. Augustina Ardelean com. Chizătău (jud. Timiș-Torontal.)

Comunicat.

În conformitate cu dispoziția cuprinsă în art. 11. din Statutele „Fondului ajutorului preoțesc”, subsemnații membri comitei de control ai acelui fond, comunicăm, că cenzurând din poziție în poziție atât venitele cât și cheltuielile

fondului pe exercițiul anului 1934. le-a aflat în ordine și în conformitate cu evidențele accesoriilor, constatând următorul.

Bilanț:

Starea la 31 Decembrie 1933 . . . Lei. 97 700.
Intrare în 1934 „ 258.050.
Total . . . Lei 355.750.
Erogate (trei cazuri de decese și
cheltueli de administrație) . . . „ 81 935.
Starea la 31 Decembrie 1934 . . . Lei 273.815.
Arad, 14 Mai 1935.

Membrii comisiei de control:

ss. Ioan Georgia
ss. Ioan Popescu
ss. Melentie Șora

Comunicat.

În conformitate cu dispoziția cuprinsă în art. 11 din Statutele „Fondului ajutorului preoțesc,” subsemnații membrii comisiei de control al acelui fond, comunică, că cenzurând din poziție în poziție atât venitele cât și cheltuielile fondului pe exercițiul anului 1934, — le-a aflat în ordine și în conformitate cu evidențele accesoriilor, constatând următorul

Bilanț:

Starea la 31 Decembrie 1933 . . . Lei 97 700
Intrare în 1934 „ 258.050
Total Lei 355 750.
Erogate (trei cazuri de decese și
cheltuieli de administrație) . . . Lei 81.935.
Starea la 31 Decembrie 1934 . . . Lei 273.815.
Arad, 14 Mai 1935.

Membrii comisiei de control:

ss. Ioan Georgia ss. Ioan Popescu
ss. Melentie Șora.

Nr. 4235/1935.

Comunicat.

În conformitate cu adresa Onor. Minister al Cultelor Nr. 94978/11856 din 13 Iunie a. c. și cu adresa Nr. 109348 a Ministerului Agriculturii și Domeniilor, Direcțiunea Agriculturii din 15 Mai a. c. Invităm și îndatorăm pe toți Cucericii Preoți ca să nu lipsească dela conferințele organizate de către Comisiunea județeană pentru îndrumarea agriculturii, cari se țin la sediul fiecărei preturi.

Scopul acestor conferințe este de a se discuta metodele practice de îndrumare a plu-

garilor, spre o muncă cât mai rațională în scopul obținerii unei recolte mai abundente și mai de bună calitate.

Rolul preoților în atingerea acestui țel îl socotim de o mare importanță, întrucât ei fiind în contact direct și zilnic cu plugarii, îi pot determina mai ușor să execute măsurile dictate de către comitetul agricol local.

Arad, din ședința Consiliului eparhial de la 22 Iunie 1935.

Consiliul Eparhial ort. rom.
Arad.

Nr. 4258/1935.

Comunicat.

În urma adresei Prea Ven. Consiliul Central Bisericesc Nr. 4802 din 15 Iunie a. c., invităm stăruitor toate parohiile, — cari până în prezent nu s'au conformat încă ordinelor cu privire la colectarea și trimiterea colectelor pentru clădirea unei biserici cu cămin la Ierusalim, că, — dat fiind scopul superior pentru care se face colecta, — să stăruie din nou cu toată râvna, ca să colecteze dela credincioși o cât de mică sumă, iar rezultatul bănesc împreună cu listele, să-l înainteze imediat pe adresa Consiliului Central Bisericesc (București, str. Matei Millo Nr. 9), spre a putea întocmi la vreme lucrările de centralizare.

Ceeace comunicăm spre știre și strictă conformare.

Arad, 20 Iunie 1935.

Consiliul Eparhial ort. rom.
Arad.

Aviz.

În interesul învățământului religios din școala primară, se aduce la cunoștința Preacucernicilor Părinți Catheți, că la Tipografia noastră diecezană se tipăresc, de prezent, manualele de religie, prescrise pentru școala primară, în număr de șapte, scrise de preotul Nicolae Crișmariu, în conformitate cu programa analitică, acceptată de Sfântul Sinod, fiind manualele aprobate de Sfântul Sinod sub Nr. 664/1935; iar cu data de 1 Septembrie a. c. se pot procura de aici, precum și pe calea altor librării.

Prețurile vor varia, la clasele: II—VII între 15—16 Lei. Numai „Călăuza Catihetului” sau lecțiunile practice, partea I, pentru clasa I,

va costa 20 Lei; iar „Căluza Catibetului“, partea II, pentru clasele II—IV cu câteva lecțiuni din cl. V, costă 125 Lei.

Toate aceste manuale, la oaltă, au menirea să servească la simplificarea și armonizarea învățământului nostru religios.

Arad, la 5 Iulie 1935.

Tipografia și Librăria diecesană din Arad.

BIBLIOGRAFIE.

„*Simbolica*“ de Pr. V. Aga.

Intre cărțile, — proaspăt cșite de sub teascurile tiparului, — cari împodobesc mai nou modesta mea masă de scris așteaptă de-o bună vreme interesanța, și unica lucrare de felul acesta în literatura religioasă, cartea pâr. Victor Aga: „*Simbolica biblică, și creștină* (dicționar enciclopedic)“.

Modestă după înfățișarea externă, seamănă cu părintele ei, care și el adesea — cași petiționarul întemeiat dar cuvincios, retras în colțul unei sale de primire — așteaptă, făcând loc cu multă considerație celor ce sunt deapururi grăbiți, și cari, apoi fără v'o considerație trec înainte.

— „A acestora e viața. Ce să-l faci“. Se consolează filozofic părintele Victor, — trecut prin multe încercări, dar înzestrat cu mult mai multe puteri decât să poată fi slăbit în avântul său de viător, și cu atât mai puțin nfrânt în străduințele sale literare chiar și atunci când se pare că e cași musafirul, uitat în sala de așteptare.

Prin puterea de reflexie internă unele suflere tocmal în astfel de clipe primesc puteri nebănuite, o bogată și luminoasă revărsare de sentimentalism romantic, propriu pentru creație.

Câte opere de artă câte lucruri mari nu s'au realizat în lume sub îndemnul trezistibil al astorfel de stări sufletești.

Nu risc nimic când susțin, că lucrarea pâr. Victor Aga își are originea în astfel de concentrări și eforturi provocate de sentimente similare, — și venită ca o interloară recompensă.

Pâr. Victor Aga departe de a fi un începător. El s'a înfrățit de un sfert de veac cu cântecul metalic al mașinelor „*Lino-type*“.

Așa se și explică bogăția variatelor, și temelnicelor cunoștințe, din domeniul dogmatic, istoric, moral, tradițional, liturgic de care face mărturie în lucrarea sa.

Și dacă lucrarea are valoare pactică prin faptul că indică alfabetice senzul simbolic al atâtor cuvinte, acte sau lucrări din viața bisericească, la cunoașterea cărora poți ajunge ușor cu ajutorul acestui ghid, nu

este fără însemnătate pentru biserică, și credincioșii ei, ca toate chestiunile puse, sunt cercetate temeinic în congruență cu doctrina sfintei noastre biserici și tradiția. În consecință cartea este de mare folos pentru trebuința preoților.

Stilul e fluent, simplu și explicit. Răsfoind cartea, chiar dacă ț'a căzut întâmplător în mână de parte de a te plictisi, — deși e lectură instructivă, — te distrează.

Variația chestiunilor, problemelor, articolelor puse în tratate sumar îți dă înprospătarea și stărește curiozitatea.

Un film, care îți poartă privirea peste variate peisaje, cari deși n'au o stringență și organică legătură între ele totuși prin tendința pe care o urmăresc simți, că pe deasupra chestiunilor se caută un singur obiectiv: *Senzul lor simbolic*.

Așa e lucrarea pâr. Victor Aga.

Cetindu-o, lectorul atent are impresia m'șcărilor calidoscopice, variate, după direcții și nuanțe, a monloase prin combinații simetrice, și noui configurații.

Apreciată la justa ei valoare, lucrarea pâr. Victor Aga rămâne pentru autor cu drept un puternic suport moral și îndemn pentru alte lucrări, ținând cont și de complectarea și perfecționarea lucrării de față, iar pentru lectori un prețios îndreptar.

Prin tendința ei instructivă prin cuprinsul ei serios, și temeinic pregătit cartea se situază printre ele mai bune, cari ilustrează mai nou vitrinile librărilor.

Tr. 1935.

Pr. Melentie Sora
paroh

Publicațiune de licitație.

Consiliul Eparhial ort. rom. publică licitație pentru darea în antrepriză a lucrărilor de edificare a unui mausoleu la Sf. Mănăstire H. Bodrog.

Planul, devizul și condițiunile de licitație se pot vedea la Consiliul Eparhial, secția economică, în zilele de lucru între orele 9—13.

Ofertele se vor face pe blanchetele ce se găsesc la Consiliul Eparhial și se vor înainta în plic sigilat până în ziua de 13 Iulie 1935 ora 12. Deodată cu oferta se va depune și o garanță de 10% din valoarea ei în bani sau valori garantate de Stat.

La licitație pot lua parte numai concurenții cari posedă brevet de măestru constructor. Arad din ședința Consiliului Eparhial ținută la 4 Iunie 1935.

Consiliul Eparhial ort. rom. Arad.

Licitație minuendă.

Conform rezoluției Venerabilului Consiliu Eparhial Arad, No. 4086/1935, prin aceasta se publică licitație minuendă pentru lucrări de reparațiuni și turn nou la biserica ort. rom. din comuna Hălmăgel, jud. Arad, pe ziua de 14 Iulie 1935, la orele 2 p. m. în localul școlii primare din loc.

Prețul lucrărilor conform devizului de spese este de: 287.270 lei. Planul lucrărilor de efectuit se poate vedea în fiecare zi la oficiul parohial din Hălmăgel.

CONDIȚIUNI.

1. La licitație vor lua parte antreprenorii cu brevet de maestru constructor; brevetul se va prezenta la comisia de licitație, însă se mai admit și persoane cari dovedesc c'au mai efectuit astfel de lucrări, în cari consiliul parohial are toată încrederea.

2. Odată cu oferta se va depune în plic separat, o garanță de 10% din valoarea ofertei în bani, sau efecte garantate de stat.

3. Oferta se va face pe blancheta ce să găsește la oficiul parohial din Hălmăgel, cu prețuri globale și cu sumă totală.

4. Prețurile din ofertă cuprind toate materialele, manopera și transporturile, înțelegându-se, adică lucrări complet terminate și șantierul curățat.

5. Materialele vor fi de calitatea prevăzută în deviz, în orice caz de calitatea I, iar lucrările se vor executa în conformitate cu planurile de detaliu, condițiunile generale de lucrări publice și caetele de sarcini oficiale.

6. Planurile de detaliu, precum și toate indicațiunile le va primi antrepriza la cerere dela arhitectul S. Rafiroiu biroul său din Arad strada Mureșului No. 7.

7. Oferte cu condițiuni nu se primesc; consiliul parohial având dreptul a primi oricare ofertă, fără considerare la cea mai estină.

8. Antreprenorii nu au dreptul la nici o despăgubire pentru participare la licitație.

9. Toate taxele legale în ființă, ca timbru, taxe de înregistrare, asistență, etc. inclusiv spesele împreunate cu colandarea lucrărilor, privesc exclusiv pe antreprenor.

10. Plata lucrărilor se va face în trei rate aproximativ egale; primele două la intervale apreciate de Consiliul parohial, în orice caz ele fiind sub valoarea lucrărilor executate, iar a treia rată la recepția provizorie, făcută de arhitectul Rafiroiu S. cu care ocazie se vor reține 5% în numerar din valoarea totală a lucrărilor pentru anul de garanție, iar garanția de 10% depusă la licitație, se va restitui.

11. Antreprenorul nu poate ceda lucrările altui antreprenor.

12. Lucrările se vor începe îndată după aprobarea de către Ven. Consiliu Eparhial a contractului încheiat de Consiliul parohial cu antrepriza și se vor termina la data 30 Octomvrie 1935.

13. Antreprenorul va avea pe șantier în tot timpul lucrărilor o persoană tehnică capabilă, să ia măsurile dictate de împrejurări.

14. Antreprenorul va întrebuința pe cât posibil muncitorii, meșterii și cărauși din comuna Hălmăgel.

15. Prezentele condițiuni, caetele de sarcini oficiale, planurile, la scara de 1 cm. devizul, blancheta de ofertă și contractul, formează un tot.

Hălmăgel, la 24 Iulie 1935.

Consiliul parohial.

Licitațiune minuendă

Pe baza devizului și a planului, aprobat de Ven. Cons. Eparhial din Arad Nr: 4045/935 pentru construirea de nou a sf. bisericii din Tălagiu, se publică licitațiune minuendă pe ziua de 6 Iulie a. c. orele 1 (unu) d. a. care se va ținea, în sala de învățământ a fostei școlii confesionale din loc pe lângă următoarele condițiuni:

1. Prețul de strigare 267.850 Lei.

2. Licitațiunea se efectuește cu oferte închise, dar consiliul parohial și rezervă dreptul să continue și cu licitație verbală.

3. Antreprenorii reflectanți vor depune vadiu de 10% în numerar sau bonuri de stat valide.

4. Devizul de spese împreună cu condițiunile de licitație se pot vedea zilnic la oficiul parohial din loc.

5. Licitanții nu pot pretinde spese de participare la licitație.

6. Consiliul parohial își rezervă dreptul de a a preda lucrurile fără considerare la rezultatul licitației — celui anteprenor, în care va avea mai multă încredere.

*Consiliul Parohial
din Tălagiu*

Concurs.

Se publică concurs pentru darea în întreprindere a lucrărilor de continuarea construcției bisericii ort. rom. din Aradul-nou.

Oferanții vor înainta ofertele până la 24 Iulie a. c. orele 17 din zi la Pretura din Aradul-nou, unde se pot vedea zilnic planul cu devizul și condițiunile de licitație.

Odată cu ofertele se va depune la Pretura din Aradul-nou o garanție de 5% în numerar sau efecte acceptabile.

Aradul-nou, la 5 Iulie 1935.

*Consiliul parohial ort. rom.
din Aradul-nou.*